

BÉTSI MAGYAR KURIR.

Nr. Indúlt: Pénteken, December' 12-dikén, 1834. 48.

HELVÉZIA.

A' Berni Kormány közli a' Status Tanáltsal azon, a' Frantzia, és Ausztria Cabinéthez küldött emlékirást, mellyben előadja, hogy minden tsoportozásokat megszüntetett, 's a' zenebonásokat elutasította, egyszóval minden módon azon van, hogy a' szomszéd Statusoknak nyugodalmokat megőrizvén, ez által azokkal barátságos viszonyban éljen.

PORTUGALLIA.

A' Deputatusok Kamarája Nov. 4-kén tartatott Ülésében, Silva Carvalho az 1835 dik esztendőre járó Finanz budgetet terjeszté elő 5333 Contos Reis deficittel (hiány) vagy 1,280,000 font sterlinggel. A' Miniszter azomban azt jegyezte meg, hogy minden ok van reményleni, melly szerint rövid idő múlva, a' Braziliából Portugallia számára adósság fejében bėjővő summa, a' hiányt 2971, Contos Reisa, vagy 720,000 font sterlingre leszallítja: ezen felül nem tsak a' már elkezdett takarításokra hivatkozott, hanem erősen állítá, hogy minden osztályokban igyekezni fognak a' költségek kevesítésén, más részről pedig a' jövedelem szaporításán, melly, nevezetesen a' vámoknál mindég szembetűnőbb. Portugallia külföldi birtokaira nézve egy planum készittetik, melly által az azoknak igazgatásokra fordittatni szokott költség, legalább a' jövedelemmel egyenlővé tétetik; ez által legalább is 32,000 font sterling takarittatik meg. A' hadi erő arra az esetre, ha Portugallia a' kül-

földdel békességben marad, éppen úgy, mint a' tengeri erő leszallittatik, talán harmadrésznyire.

Lord Howard de Walden, és a' külső dolgokra ügyelő Miniszter Gróf Villareal, a' Királyné férjhezmenetelére nézve beszélgetést tartottak, de minden fogamat nélkül. Midőn Napier Admiral, Nov. 5 kén Lisbonát elhagyta, a' Tajón legkissebb tisztelet jel sem bizonyittatott eránta, sőt egy lélek se mutatta magát, midőn elindult, Titoknokját Carvalho kapitányt kivéven. Egy Oppozitzió levél az Admirált keményen megkapdosta, és szemére hányta, hogy sok Miguelistai tiszteket tett tengeri hivatalba.

Barreiros Obersterhadnagy, parantsolatot vett, menne azonnal Mina General főszállására, követvén Navarrában, és a' 3 Baszki tartományban a' Spanyol sereg munkálódásait, 's e' felől pontosan tudósítsa a' Portugallus Kormányt. Más részről General d'Aviles, Portugalliának éjszaki határszélére ment, hol parantsolatja alatt, 5000 emberből álló tsapat öszvehúzódik.

Egy Frantzia hajó, mellyen szolgálatjából elbotsátott 350 frantzia katoná hazája felé evezett, mint mondják, Cap Finiszterre szomszéd-ságában törést szenvedett, 's tsaknem minden emberestől elmerült.

A' Fővárosban, és a' környéken tsendesség van, noha még a' kívánt rend tökéletesen helyre nem állott. Az utolsó hajónak elindulása előtt kevéssel, egy öreg Miguelista, a' katonaság szemeláttára kegyetlenül meggyilkolta-

tott. Kedvezőbbek valamivel a' Finan-
tziáról való tudósítások, mert a' pénz
hiány nem olyan nagy, mint eleinte
hitték. A' Pairek Kamarája, Napier
Admirálnak köszönő irást szavazott.
Gróf Taipának erre nézve tett javal-
latja köz akarattal elfogadtatott, tsak
hogy a' köszönés módjában nem egyez-
tek meg, a' mennyiben Gróf Taipa fe-
jér Pergamentre, arany betűkkel akarta
nyomtattatni a' köszönetet, de a' többi
Pairek ezt túl a' rendin valónak
tartották.

L É N G Y E L O R S Z Á G.

Ő Felsége az Orosz Tsászár Nov.
25 dik napját, Modlin várában töl-
tötte, a' hova Varsóból sok Genera-
lisok, és tisztviselők mentek Udvarlá-
sára. A' Tsászár tovább utazása felől
még semmi sem tudatik.

N A G Y B R I T A N N I A.

Lord Melbourne az eddigleni
első Miniszter, legközelebbi napokban,
falusi jószágába visszavonult. Az otta-
ni lakosok gyűlést tartottak, mellyben
a' Lordot 4 esztendei távolléte után
üdvözlettek, 's a' Haza eránt bizonyí-
tott buzgóságért köszönetet nyilatkoz-
tattak. Lord Melbourne arra, mint-
egy ekképpen felelt: „Bizonyosan nem
fogják tőlem kívánni az Urak, hogy a'
közelebbi történetekre nézve tagolga-
sokba ereszkedjem: elég legyen annyit
mondanom, hogy én magamat legke-
vésbé se érzem megsértetve a' törté-
tek miatt. Azon kérdés, kik legyenek
ezen kívül az Ország Miniszterei, olly
fontos, hogy mellette akármellyik ran-
gú, és talentomú férjfiúnak személyes-
sége egészen eltűnik. Az Urak, felírá-
sokban, Parlamenti képviselés javítás-
ról emlékeztek, a' mivel én tökélete-
sen egyet értek. Sok esztendei félelem,
és kétség után, vallyon hasznos és okos

légyen e', illy nagy, és hirtelen vál-
tozást elővenni? kötelességemnek tar-
tám, ama rendszabást előmozdítani,
mivel úgy találtam, hogy azt, az ér-
telmes többség úgy kívánja: igaz, a' vál-
tozás nagy kiterjedésű, és ugyan azért,
hasonló változások az emberi életben
soha sem történhetnek meg nyughatat-
lanság nélkül. A' rendszabás sokkal na-
gyobb hatalmat ad a' nép kezébe, mint
a' millyennel birt ez előtt, 's a' kérdés
megfejtése, vallyon a' hatalom jó kéz-
be bizaltatott e', egyedül az avval va-
ló használás módjától függ. A' nép, ép-
pen úgy, mint a' Királyok, és Minisz-
terek, Isten, és ember előtt, meny-
ben, és a' földön, a' reá bizott hata-
lomért felelettel tartozik, 's a' ki avval
vissza él, az, az értelmesség ezen ko-
rában, nem lesz sokáig képes azt fenn-
tartani. Tagadhatatlan, a' mit az Urak
hozzám intézett beszédjekben mondot-
tak, hogy az én, és társaim szándék-
jok volt, ha egyébiránt a' Miniszte-
riumban maradtunk volna, mind az
Egyházi, mind a' polgári Status osz-
tályban olly Reformot javallani, melly
a' sok fogyatkozások miatt szükséges-
sé leve. Hihetőleg, jól tudják az Urak
is, hogy az utolsó ülésekben azon kér-
dés állított fel, vallyon a' Reform
folyamatja lassú, vagy pedig sebes lé-
gyen e'? A' mi engem illet, tsak an-
nyit mondhatok: a' Reformot olly mér-
tékben kell használni, a' millyenben
a' legnagyobb rosszak elhárítására
szükségesnek találattik. Uraim! Én igen
örülök az erántam nyilatkozott bizo-
dalomnak, 's ezt megérdemleni, telyes
erőmből igyekezni fogok. Az elkezdett
úton tántoríthatatlanul megmaradok,
— 's minden alaposoknak, és jótéko-
nyoknak látott változásokat előmozdí-
tandok.

(Morning Post.) Az elbotsátott Mi-
niszterium, belső önn meghasonlás ál-

tal, maga sietette eloszlását, — mert ha a' V h i g M i n i s z t e r e k tsak ugyan ki akarták volna vinni azon rendszabásokat, mellyekkel most a' nép előtt nyilván ditsekesznek, miért beszéltek másként, midőn még a' Miniszteriumban valának, minden vendégségek alkalmával? Nagy fontosságú dolog, a' Monarchiának mind betsületére, mind bátorságára nézve, hogy a' Korona Miniszterei, egymással megegyező részt formáljanak, — a' hazafi Király pedig igyekezzék, Magának és jobbágyainak egy ilyen Miniszterium általmegnyerhető hasznot bátorságosítani. Ezt tette az Angoly Király, — és ezért gántsoltatik azon Miniszterek orgánjaitól, kik magokat közhelyen, leginkább tsak vételkedések által tüntették ki. — Hát vallyon mellyik rendszabást ellenzette a' Király? Vallyon annak a' résznek nem volt e' inyére viselete, kik azt tartották, hogy a' változásokat nem lehet elég hamar, vagy azoknak, kik azt vélték, hogy nem lehet elég lassan elővenni? Ezek, a' Reform sebes előhaladása, amazok késleltetése ellen kiabáltak. Hát vallyon alkotványi kötelessége e' az Angoly Királynak, hogy Magát a' javallatok elleni minden kifogásoktól megtartóztassa, és mindenkor jóváhagyás jussával bírjon?

Lord Brougham arra ajánlotta magát, hogy 5000 font sterlingért, melly summát mint volt Lord Cantzularius húz, a' Kintses Kamara Törvény-szék főelnökségét is, mellyet jelenleg Lord Lyndhurst, 7000 f. sterling jövedelem mellett viszen, felvállalja. Ez az ajánlat eleinte a' Tory lapok költeményének tartatott, a' midőn most a' Morning Chronicle is, igaznak vallja azt. Így tehát 7000 f. st. megkiméltetnék! Lord Lyndhurst azt felelte, hogy Broughamnak írásban foglalt ajánlatja, közöltessék Peel Ro-

berttel, 's ettől, és a' fő petsétőtől függ, elfogadtassék e' az ajánlat, vagy ne? Broughamnak ebbeli lépése természetesen új okot szolgáltatott ellenségeinek ismétleni ótsárlásokra, barátjait pedig rémülésbe hozta, 's maga a' Globe is, ki őt ekkoráig mindig pártolta, most sajnálkozását nyilatkoztatja az eránt, hogy az említett hírnek ellene nem mondhat. Ez a' lap azt hiszi ugyan, hogy Ő Urasága nem haszon vágyból tette lépését, de azt még is méltóságával, és characterével meg nem egyeztetheti: minden takarékoság szeretete mellett is, azt a' mi legbetsesebb; a' betsületet, ne tegyük kótyavetyére!

(Courier.) Peel Robert egy levelet küldött Rómából Vellington Hertzegnek, mellyben félig meddig vonakodni látszatik a' Cabinetba való bélépéstől. Azomban a' levél hitelessége felől nem állunk jót.

Az Irlandból költ tudósítások még mindig nyughatatlanítók. Több ízbeli öldöklések történtek a' tized béhajtókkal, 's a' lázzadás szelleme Tipperary Grófságtól, Cork, és Limerick Grófságig terjed. Rotherhitheben Nov. 22-kén egy nagy gabonatar, és három ház szántszándékos gyújtás által láng prédájává leve. Másnap, ugyan tsak egy gabonatar a' szomszéd mező városban meggyujtatott, de még jókor észrevétetvén, tsak a' tető éghetett le. Az ottani tisztviselők, 200 f. sterling jutalmat tettek a' gyujtogató fejére, 's Vellington Hertzeg megizente nekik, hogy a' Kormány az említett summát 100 fonttal neveli. Azolta azomban ugyan tsak azon helyen, ismét gyujtottak, 's több titzelt lakosokhoz a' rossz emberektől fenyegető levelek küldettek. Kentből, Lincolnshireből, 's Angoly Ország más ré-

szeiből hasonló szomorú tudósítások érkeznek.

Galloway földmérőnek, ki rég időtől fogva Alexandriában tartózkodik, — két fija, az Egyiptomi Basától meghatalmazva, jó summa pénzzel Londonba érkezett, olly tzelből, hogy Kairo, és Suez között vasutat készítsenek: erre a' tzelra legelőbb is vasat, és gőzhajókat vásárolnak. Azonfelül az Alexandriába való gőzhajózást is ki akarják munkálni. Liverpoolban két gőzhajó épült az evezés megindítására.

Némelly Frantzia hírlapok hertzeg Talleyrandról azt terjesztették el, hogy ő megtudván a' frantzia ministerium megváltozását, valamint az ángoly ministeriumnak is elbocsátását, rendkívüli követségéről az anglus kir. udvarnál lemondott. Ezen állításnak a' Morning Post ellene mond, Nov. 27-kén, azzal a' megjegyzéssel, hogy a' frantzia követséghez Londonba érkezett levelek szerént, hertzeg Talleyrand és Dino hertzegné két héatalatt Londonban lesznek.

Dec. 1-ről költ Londoni lapok jelentik, hogy Gloucester Hertzeg, Nov. 30-kán estve Bagshot Parkban meghalálozott légyen.

SPANYOL ORSZÁG.

(Sentinelle des Pyrennés.) A' két hadakozó fél, költsönösen minden Marodeureket, kik kezekbe esnek, úgy szinte minden parasztokat, kik eleséget az ellenségnek adnak el, 's rajta kapnak, agyon lövet. A' határszélről Nov. 25 ről jelentetik: „Segastibalza, 2000 emberrel Elisondot Nov. 23-ka ólta ismét blokirozza, de a' hely sokkal jobban meg van erősítve, mint sem hogy valamit sikerrel véghez vihetne. Minden öszvér és ló elhajtattott a' városból, ne hogy az ellenség prédájává legyen. Segastibalza olly

szín alatt, mintha azokon fegyversereit tovább akarná szállittatni vissza kívánta, de kívánsága nem telyesített.

(Election.) A' Pamplonai hóhér, Mina parantsolatjára 19 kén agyon lövettetett, mivel az Insurgenseknek kémül szolgált: ellenben sok papok, és aszszonyok, kik az ellenséggel való egyetértés gyanújából Pamplonában, és Puente la Reynában befogattak volt, — szabadon bocsátattak. Spanyol Ország állapotja minden nap szövevényesebb: a' lázzadás tovább terjed, 's noha közlapok, minden pillanatban győzedelmet hirdetgetnek a' Királyné serege részéről, még is más részről a' Bandák szaporodnak, 's a' polgári háború tovább-tovább terjeszkedik. Alig múlik el egy nap, hogy Carnicer, vagy Merino pap vesztét ne hirdetnék, holott ugyan azon lázzadók még mindég munkában vagynak, 's mint fejei az Insurgenseknek, a' lázzadást élesztetni meg nem szünnek.

(Journal des Debats.) A' Királyné seregének Vittoria környékén Oct. 27 kén és 28-kán történt vesztesége, Andalusia ban kedvetlenkövetkezést hagyott maga után. A' Carlistáknak nyilvános örömök a' Grenadai, Malagai, Cadixi, és Almeriai városi katonákat fellázította, és sok kegyetlenségre birta, a' midön ezt a' tisztviselők öszvetett kézzel nézték. Grenadában nevezetesen a' katonák zöld Cocardát tűztek fel mint 2822 ben. Az útszán fel 's alá járkáltak kiabálva: „Éljen az Alkotvány“, 's a' polgári igazgató kényszerítették vélek együtt kiabálni.

A' Procuradorok Kamarája Nov. 25-kén tartatott Ülésében, egy — a' Kormány által előterjesztett törvényjavallat, mellynél fogva a' közelébbi 1835-dik esztendőre, 25,000 katonának

szedése rendeltetik, fogadtatott el. Az eddig szokásban volt katonaszedés módja megtartatik, míg a' felett új törvény nem hozatik. A' Kormány meghatalmaztatik szükség esetében a' sereg nevelésére, de olly feltétel alatt, hogy ez iránt legközelebbi Ülésben a' Corteseknek számadással tartozzék.

(Memorial des Pyrenéés.) Oloronban az a' hír terjedt el, hogy Mina és Zumalacarrégy között tüzes tsata ment légyen véghez. Az első, tűzbe jövén, az ellenség közzé rohant, és tsak egy gyalog osztály elszánt bevágása által szabadulhatott meg.

B É T S.

Ő Ts. K. Felsége méltóztatott Gróf Sándor Mórítz Urat, ts. k. Aranykultsossá kegyelmesen kinevezni.

Ő Ts. K. Felsége Nov. 20 kán költ kir. határozata által Niczky János urat Vas Vármegyének első Alispányát, és Császár Sándor urat Temes Vármegyének második Alispányát a' Királyi Törvénytábla Bírójivá méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Po'son Dec. 8-kán. A' f. h. 2 és 3-dikán a' Ts Karok kerületi üléseiben a' Mgs Főrendeknek az urbéri tárgyban készített visszaizenetjekre tettek fel némely megjegyzések; Dec. 4 kén pedig a' dunánvaló hajózás könnyebbítésének tervét illető második izenet vétetett új megvizsgálás alá. Dec. 5-dikén a' Tts Rk és Rk 265 dik országos ülésekben az említett tárgyak felett tanátskoztak, és az urbéri 1-ső és 2-dik tzikkelyt, azonkívül, a' 3-dik tzikkelynek 1, 2 és 3 dik pontjait megálapították. A' dolog velejére nézve a' Ts. Rk és Rk elebbeni határozatok mellett maradnak; mindazáltal a' Mgs Főrendek javallatai az irtásokat illető pon-

lok visszavételére, a' lótországi vármegyékben a' bormérésre, és a' legelőket illető pontra nézve elfogadtattak.

Dec. 6 kán a' Tts Rk és Rk nek 266 dik országos ülésében tanátskozsok tárgyaúl a' 4-dik tzikelynek 3 dik pontját vették fel, melly az építésrevaló- és tüzelőfa osztály díjáról szóll.

A' Pétsi Lyceumban, mellynek talpkövet Nagy Mgsú Báró Szepessy Püspök Ő Excja hazafiui kegyes adakozása vetette meg, a' folyó iskolai esztendőben már 56 hazai törvényt tanuló, és 178 philosophiát tanuló ifjakat számlál.

Arad megyének Dec. 1ső és 2kán Ó. Aradon tartatott tisztválasztó széke következő: első alispán Bánhidy Antal; második Aczél Sándor; főjegyző: Mosóczi Institoris János; aljegyző 1. Bujanovics Sándor; 2. Hoffbauer Lajos; főszolgabírokká lettek: a) Aradi járásban: Török Gábor (országgyülési követ) köz felkiáltással, mielőtt még a' *candidatio felolvastatott volna*; b) Világosi járásban: Bohus János, ki ugyan a' *candidatoról* lemondott, de ez el nem fogadtatván, kijelelt hivatalát ismételt köz felkiáltással felvállalni kénytelenített; c) Borosjenői járásban: Bochdanovics Dávid; d) Zarándi járásban: Kovács Ágoston. Főadószedői hivatalában egyező akarattal megerősített Schlachta Gábor. Számvevőnek szinte köz felkiáltással meghagyatott Brünek Károly. Főügyész lett: Kiss Gergely; alügyész: Bittó János. Fizesbéli táblabírák: Hendrey Pál, Somogyi István és Lázár. Egyébiránt az egész tisztújítás jó rend és tsenddel ment véghez. Ezt előleg.

Makóról Nov. 29 dikén. Csanádi püspök, Meltóságcs Lononics Jó'sef Ő Nga, mint Makónak földesura, még a' mult September utolján, püspöki székebe való beiktatása alkalmatosságával

az itt lévő, mind rom. catholika, mind egyesült görög, mind helv. vallástételt követő Ekklesiák részére, száz-százftokat v. cz. olly kegyes meghagyással ajánlani méltóztatván, hogy azok egy-egy legméltóbbnak ítéltetendő új házaspárnak adassanak: ma adatott ez a kegyes ajándék által, a' helv. vallástételt követő ekklesia részéről, az e' végre kiválasztott házaspárnak, minden jelenvoltaknak örömömledezéseik, és az illy kegyes atyának inkább, mint földesúrnak, ki atyai indulatjának, mindjárt először is illy szép bizonyosságát adta, hosszas és boldog életéért, az egek urához felbótsátott ez er szíves foháskodásaik között.

A' hazára 's nemzeti nyelvre olly érdemes Marczibányi nemzetség egyik tagja, Márton táblabíró úr 's a' nemzetség majorescoja Pesten f. h. 3-kán tüdősorvadásban életének 52-dikében kimult. Szép ház- 's lakpalota áll Pesten a' boldogult jeles ízlése 's építkezésbeli buzgó szorgalma után, még szebb 's több keletkezett volna általa maradandó diszeül a' városnak, melly e' halálozást méltókép sajnálja, Livius és Hermine magzati leginkább.

Magyar Tud. társasági jelentés.

Puchói Marczibányi Lajos táblabíró 20 arany tiszteletdíjára, mellyhez másod rendbelinek ítélendő munka jutalmául is 10 aranyat tett le a' társaság pénztárába, e' folyó 1854-beli Nov. 20 dikáig, mint a' jutalom kitűző által meghosszabbított utolsó határnapig, következő jelmondatú, 's a' falusi népnevelését tárgyazó kéziratok érkeztek a' társaság titoknokához:

1. Fiam! ha szómat fogadod, tanulni fogsz, és ha a' te akaratod arra alkalmaztatod, bölts léssz.
2. Mi mint állatok születünk 'S emberekké neveltetünk.

3. Hass, alkoss, gyarapíts 's a' haza fényre derül!

4. A' tudományos emberfő mennyisége, a' nemzet igazi hatalma. Gr. Széchenyi Hittel.

5. Παντα δοκιμαζετε τὸ καλον κατέχετε 1. Cor. 5: 21.

6. Της παιδειας των τεκνων μηδεν εστι πραγματευρον.

7. A' fazék újdön korában,
A' mit befoghat magában.
Megtartja azt valójában. Benyiczky.

8. A' tudatlanokat hasznos dologra tanítani nemes foglalatosság.

9. Legfelségesebb tudomány, legnehezebb munka, legkényesebb mesterség a' gyermektanítás.

10. Igyekezék minden ember e' háromnak isméréterre jutni: a' szükségesekére, hasznosokéra és illendőkére.

Szükséges, tenmagadat.

Hasznos, a' körülötted lévőket és történőket,

Illendő, nemedet és hazádat ismérned.

11. ABCzés könyv.

Beadattak ezek a' Nov. 24-dikén tartott héti ülésben, melly a' töretlenül előmutatott jelmondatos 10 levelkét (egy kézirattal illyen, hibából nem jött) a' társaság és Georch Illyés tiszt. tag 's előlülői helyettes petsétével a' levéltárba tétette 's határozta, hogy az azok megbírálására választott 5 tag, véleményét írásban azokról az 1855-beli Jul. 31-dikéig adná be. Azontul foghírré tétetni, ki nyeri a' 20, és ki a' 10 aranyat?

A' társaság encyclopaediai folyóiratából Tudománytár cím alatt (szerkeszteti Schedel Ferentz) megjelent a' 3-ik kötet egy kö- és egy rézmetszettel. Tartalma következő:

1) Er te ke z é s e k :

Az angol alkotmány eredetében, következeiseivel, némi tekintettel Magyarországra. Kállay Ferentztől. — Igaz e' azon panasz, hogy erömüvek alkalmazása, és mind a' száraz mind a' vizi közlekedés könnyebb helyreállítása által a' dolgozó nép, és kézi munkájok napi béréből elők, élelem- 's kereset módjoktól megfosztatnak? Györry Sándor. — A' tseh literatura jelen állapotja. Winarriczky Károlytól, Toldy Ferentz. — Törvények philosophiája. Bertaut után Jakab István. — A' szellemi és erköltsi polgárisodás állapota az éjszakamerikai egyesült országokban. T. F. — A' Japan birodalom. Klaprothtól. Széplaky Erneszt. — Barrau magvető és gyomláló műve. Orozsi Jó'sef. — Az európai országokban a' nyugoti birodalom elenyészte által okozott általános változások. Az európai országok első alapulása. Robertson és Römer után... Kis János.

V e g y e s k ö z l é s e k :

Magyar Bibliographia 1852ről. — Utazások. Laplace utazása a' földkörül, 1850—2. — Pirch Ottó utazása Serbiában 1829. — Jerusalem 's a' Libanon. Töredék Lamartine utazásából. — Historiai nevezetességek. Hunnmaradék a' helvetiai havasokban. S. F. — A' zsitvatoroki békekötés. — Magyar nyelv országos divata. Luczenbacher János. — Magyar nyelv egyházi divata. Romai magyar bulla 1658ban. Szalay Ágoston. — Magyar nyelv ügye. — Magyar tudós társaság. — Elegyhírek. —

Találtatik Pesten Eggenberger Jó'sef könyvárosnál, kitől minden más könyváros is megkaphatja. Ára egy évi folyamatra, melly 4 kötetből áll, közönséges papíroson 4 for., finom papíroson 6 for. 's így, előre is fizethetni, a' nevezett helyen. Egyes köteteké köz.

papíroson 1 f. 20 kr., finom papíroson 1 f. 50 kr. pengőben. December 1sőjén 1854. a' Titoknok által.

Megírja Széchenyi, a' nemes gróf, a' mit irhatónak talál: mi történik időről időre, mi tzelből 's mi tekintettel a' Duna-sziklák körül török szomszédú vidékinken; de azok számára, kik tsupán valósított dolgokban gyönyörködnek, 's tsupán a' már létrehozottat tekintik sükernek, megírja egy értelmes szemtanu is, a' már nem pusztá belátással, de külső érzékekkel is tapogatható munkahaladást. A' tudósító egy nyugalmazott katona tisztt. „Ó Orsova Nov. 20-kán: Dunánkon a' gr. Széchenyi István igazgatása alatt folyamatba indult munkálatok valódi karaktert öltének fel. Lefolyt Octoberben közel ezer ember dolgozott naponként a' sziklak hanyatásin Lyupkova és Szinitza közt a' vízeséseknél. Látni egy részben a' tűz- és szikla-okádó Dunát, látni a' sziklatsutok és bozótos tserjék közt bukdozó munkásokat, más részben a' munka folyamára ügyelő ingénieuröket ör-vonali pontokként táborozva, — egyike a' legfenségesb tüneményeknek. Sziklafeszítésre munkás embereket a' hátáros m. kir. bányászatok állítottanak elő, Uj-Moldova névszerint rövid időre minden bányamunkálattal felhagyott, a' vállalatot egész ereje szerint segélendő. Kedvezvén a' víz-állásnak rendkívüli tsekélysege, a' siker már is olly szemhetűnő, hogy felüleges betslés szerint ezer kotzka ölnél több mennyiségű kő van kitörve és szárazra hordva. Jelen voltam, midön Nov. 1sőjén a' tsatornán a' legelső hajó ment keresztül, 's nem magyarázhatom a' kedves érzést, melly ez alkalommal meglepett. Minden kétségünk, mellyet a' hajózhatás lehető sikeresítése iránt e' vidékben nagyobb részint mindnyájan tápláltunk,

— örökre eloszlott, 's erős hit kezd eszmélni bennünk, hogy vadonunkat rövid időn édenek tapasztaljuk; mi pedig magamat illet, legbensőbb hálaérzés tölti szívemet el a' legjobb 's legböltsebb országos kormány iránt azon jóllétért, melly Dunánk hajózhatóvá tételével olly áldáshozólag áradand reánk. — Schumanka Miklós. Jkor.

Pest vmegye alsóbb részein, 's Pesttel határos alsóbb megyékben, már mult nyáron közös panasz hallatott a' mindegyre pusztító marhabetegségek miatt; ősz kezdetén az apró baromfit szállta meg a' nyavalygás, 's közönséges volt hallani 's még most is hallhatni, hogy falkástól dermed 's döglök az aprólék; most újabban több helyen 's névszerint Hevesben a' Tisza vidékein e' marhavész a' helyett hogy szünnék, inkább öregbül, 's ha még folyvást így tartand, alig marad meg az általános marhaszám hatod része, mert már is számos gazda van, kinek marhája egy darabig elhullott: 's Tisza Nánán, Kömlön, 's Ris-Körén 1600 nál többre megy az elhullottak száma. Oka részint az is, mert a' pór népnek az orvoslás iránt ritkán szokott bizodalma lenni, 's ha használ is valamit, közönségesen csak abból áll, mit magához hasonló útasoktól hall. Elég bizonyosság erre közelebb az is, hogy maga e' döglelet közepette, jó bánás és kellő szorgalmi ápolás mellett egész gulyák találkoznak, melyekbe a' nyavalya eddigele nem hatott. Jkor.

ERDÉLY.

Kolozsvárt November 27. és 29dik napjain tartott országos ülések-

ben, az ország gyűlési előlülői 's ítélőmesteri királyi megerősítő levelek (collationales) vizsgálatai folytak 's bévégeztettek; ugyan tsak a' November 29. kén tartott országos ülésben meghatározatott, hogy az országos jegyző könyv három nyomtatott példányokban törvényesen hitelesíttessen, 's azok közül az egyik az országos, a' más a' k. monostori konventi, a' harmadik pedig a' k. fejevári káptalani levéltárakba helyeztetődjenek. Gróf Nemes Ádám úr ő excellentziája közben jött halála miatt az ideigleni előlülősége alatt vitt országos jegyző könyvet alá nem írhatván, ezen hijánosság az ideigleni tollvivők magok aláírásán kívül, arról téendő jegyzéssel kipótoltatott. Ugyan ezen ülésben meghatározatott, hogy az országgyűlés minden rendű tagjaiból az előlülő ő excellentziája előlülése alatt egy biztosság választasson, melly az országgyűlési tagok szállásairól, 's egyéb lehető szükségéikről gondoskodjon. Végre az előlülő úr ő excellentziája közelebbi országos ülés tárgyául az országos hivatalok választása 's azzal egybenkötött tárgyak folytatását kijelölvén, az ez iránti előleges tanátskozsok nemzeti ülésre utasítottak. E.H.

A' Pénz folyamát December' 10-dikén;
közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 99 7/8
Az 1820-béli sorsosok: 210
Az 1821-béli hasonlók: — —
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligátzióji: 58 3/16 for. keltek, mind Conv.
Bank-Aktziák keltek — — for. tor.
Conv. Pénzben.